

بررسی و حل مشکلات درس ادبیات دانش آموزان متوسطه دوره اول دبیرستان شهید فیاض بخش دیره

بهرام نوری

لیسانس ادبیات فارسی، دبیر دبیرستان متوسطه دوره اول شهید فیاض بخش دیره
آموزش و پرورش شهرستان گیلانغرب

چکیده

موضوع پژوهش بنده در مورد رفع مشکلات درس ادبیات یکی از دانش آموزان متوسطه دوره اول دبیرستان شهید فیاض بخش دیره می باشد.

مشکلات درس ادبیات به شرح زیر می باشد:

- عجله در نوشتن تکالیف درسی
- داشتن حس ترس حین نوشتن متن درسی
- اختلال در حافظه دیداری
- عدم استفاده از تشویق برای او حین تغییرات جزئی در ورقه متن درسی

راه هایی که برای رفع این مشکل برگزیدم عبارتند از:

- دعوت از اولیای محمدحسین به مدرسه و صحبت با ایشان
- مشاهده رفتارهای محمدحسین حین نوشتن متن درسی و صحبت کردن با او
- استفاده از انواع روشهای گفتن متن درسی
- توجه به مفهوم کلمات و جملات هنگام نوشتن
- دادن برنامه درسی منظم و بازخورد های مناسب

مقدمه

نظر به اینکه درس متن درسی و به عبارت دیگر خواندن و نوشتن پایه ی کسب علم می باشد و دانش آموزی که در درس متن درسی و ضعیف است عملاً در سایر دروس نیز حتی با وجود استعداد بالا قابلیت پیشرفت نخواهد داشت، زیرا دانش آموزش که نتواند به سوالات سایر دروس به درستی پاسخ دهد و یا حتی سوالات را تشخیص دهد. در همه دروس دچار ضعف خواهد شد. به همین دلیل تصمیم گرفتم برای انجام پژوهش خود وضعیت یکی از دانش آموزان خودم را که دچار مشکلی بود بنام محمدحسین کلاس هشتم را مورد بررسی قرار دهم. اقدامات صورت گرفته که باعث رفع مشکل محمدحسین شد در ادامه درج شده است. در اینجا لازم است از همکاران محترم خودمدرسیت محترم مدرسه وهمچنین اولیای دانش آموز که مرا در انجام پژوهش یاری نموده اند تقدیر و تشکر نمایم.

موضوع:

چگونه توانستم مشکلات درس ادبیات دانش آموز دبیرستان شهید فیاض بخش در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹ را برطرف کنم؟

بیان مسئله:

مقطع ابتدایی زیر بنای مقاطع دیگر تحصیلی می باشد و در مقطع ابتدایی نیز پایه اول اساس پایه های دیگر می باشد و هر چقدر دانش آموزان در این پایه بهتر آموزش ببینند در پایه های دیگر راحت تر هستند و بالعکس؛ در پایه اول دو درس ریاضی و فارسی (قرائت فارسی و متن درسی فارسی) کلیدی هستند و بیشترین ساعات به این دو درس اختصاص می یابد و از بین دو درس ذکر شده درس فارسی از اهمیت دو چندان برخوردار می باشد. طوری که بدون یادگیری درس فارسی، یادگیری دروس دیگر تقریباً غیر ممکن می باشد. دانش آموزان اغلب در درس دیکته دچار مشکل هستند و اولیا و معلمان برای حل این مشکل به راههای متفاوتی متوسل می شوند مثلاً پند و اندرز دادن دانش آموز - تحقیر و سرزنش معلم و دانش آموز - افزایش تکلیف شب و غیره.

این روش ها مدت‌های مدیدی است که در مدارس مورد استفاده واقع شده اما نتایج مثبتی را در بر نداشته است. من نیز از این امر مستثنی نبوده و امسال در بین دانش آموزان خود با این مشکل برخورد کردم بخصوص دانش آموزی به نام محمدحسین که در درس متن درسی و بسیار ضعیف عمل می کرد.

محمدحسین در دروس دیگر در حد خوب و قابل قبول بود اما در درس متن درسی نمرات خیلی پایینی می گرفت در نتیجه بر آن شدم تا مشکل او را بررسی کرده و ببینم آیا می توانم برای رفع این مشکل چاره ای بیندیشم؟

توصیف وضعیت موجود:

اینجانب دارای مدرک لیسانس ادبیات به مدت ۲ سال است که امسال نیز به عنوان معلم در یکی از مدارس پسرانه آموزش و پرورش استان کرمانشاه، شهر گیلانغرب به نام شهید فیاض بخش واقع در منطقه دیره در متوسطه دوره اول دبیرستان که تعداد دانش آموزانم ۵۲ نفر هستند مشغول تدریس هستم مدرسه ی ما یکی از مدارس پر جمعیت دیره محسوب میشود. حدود ۳ کلاس که تعداد دانش آموزان هر کلاس از ۱۸ نفر میباشد. مدرسه در خیابانی نسبتاً پر رفت و آمد واقع شده و در کنار مدرسه چند سوپرمارکت است. از در مدرسه که وارد شوی از دور یک ساختمان قدیم ساز هست کلاشش کلاس درس دارد با دفتر مدیر و انبار و... .. همگی دانش آموزان از نظر اقتصادی، فرهنگی، تقریباً هم سطح می باشند مادران آنان خانه دار هستند و از سواد چندانی برخوردار نیستند و پدران آنان نیز به استثنای چند نفر از سواد بالایی برخوردار نیستند دانش آموز مورد نظر من نیز از این امر مستثنی نیست و شاید از بعضی جهات نیز از بقیه نیز در سطح پایینی تر قرار داشته باشد. او پسری معصوم و کم حرف و مرتب می باشد لباس خوش رنگی به تن می کند و خیلی آرام و متین صحبت می کند از نظر اخلاقی هیچ مشکلی ندارد شاید هم به دلایل خانوادگی باشد. چون از نظر روحی نیز دچار مشکلاتی خاص می باشد او در همه ی دروس در حد متوسط پاسخگو می باشد ولی در درس دیکته دچار مشکل می باشد. هر بار که او متن درسی و می نوشت نمره ی کمی می گرفت در نتیجه بر آن شدم تا علت این موضوع را دریابم چون ناکامی در درس متن درسی و سبب ضعف در دروس دیگر می شود مثل خواندن و نوشتن

جمع آوری اطلاعات (شواهد)**الف) مشاهده**

برای حل مشکل ابتدا محمدحسین را مدتی در هنگام نوشتن درس متن درسی و بطور خاص زیر نظر گرفتیم و متوجه شدم که در هنگام نوشتن متن درسی و یک حالت اضطرابی دارد که در پاسخگویی به دروس دیگر چنین حالتی در او وجود نداشت. برای ادامه بررسی ها به سراغ پرونده تحصیلی او رفتم و دفتر متن درسی و او را بررسی کردم و به نتایج خوبی نیز رسیدم اینکه بیشتر اشکالات درس ادبیات او در تشخیص صداهایی است که چند شکل مختلف دارند. با بررسی های به عمل آمده متوجه شدم که پدرش خیلی به فکر تحصیل او هستند چون برادر بزرگترش مبین در مدرسه ی نمونه دولتی درس می خواند.

همچنین کارنامه های سال تحصیلی قبل او را بررسی کردم و متوجه شدم که از کلاس اول نمرات درس ادبیات او نسبت به درس های دیگر پایین تر است و لازم دانستم که از خود او نیز علت این مشکل را جویا شوم. محمدحسین دلیل برای این موضوع عنوان نکرد و فقط سکوت کرد و بس. وقتی سکوت او را دیدم خواهش کردم که فردا با پدرش به مدرسه بیاید

ب) تشکیل جلسه با اولیای دانش آموز

فردای آن روز با پدرش صحبت کردم و علت این امر را جویا شدم و گفتم آیا تا به حال برای رفع این مشکل هم اقدامی انجام داده اید؟ او گفت از کلاس اول این مشکل را دارد و ما هر چه تلاش کرده ایم به نتیجه ای نرسیدیم و در ادامه گفت او را مجبور می کنیم در خانه مشق زیاد بنویسد. هر شب به او متن درسی و می گوئیم اما چه فایده تا حالا که تاثیری نداشته است. با او خداحافظی کردم و گفتم انشاء الله امسال با همکاری همدیگر تلاش می کنیم تا این مشکل برطرف شود.

ج) برگزاری جلسه با همکاران

چون از صحبت با اولیاء و خود دانش آموز به نتیجه ای نرسیدیم و مصمم بودم که این مشکل را برطرف کنم پس در جلسه ی شورای معلمان مشکل را مطرح کردم و از همکاران کمک خواستم. مدیر گفت محمدحسین از نظر درس ادبیات ضعیف است و پدرش بابت همین موضوع همیشه بامن صحبت می کند. معلم سال قبل او نیز گفت من هم با این مشکل مواجه بودم اما تلاش های من به نتیجه ای نرسید. از او خواهش کردم تا کارهایی را که برای رفع این مشکل انجام داده است را بیان کند.

او در پاسخ گفت که از او خواستم هر شب یک متن درسی و بنویسد. هر غلط درس ادبیات را ۱۰ بار از روی صحیح آن بنویسد. مشق رونویسی بیشتر از دیگران بنویسد اما نتیجه ای نداشت البته توانست در پایان سال نمره ی قبولی را بگیرد. همکاران دیگر نیز دلایل متفاوتی ارائه کردند. مثلاً گفتند ممکن است چشم او ضعیف باشد. یا مشکل شنوایی داشته باشد ممکن است کند ذهن باشد و...

د) مطالعه

برای بررسی های بیشتر و رسیدن به نتایج مطلوب به اینترنت و کتابهای زیادی از جمله اختلالات دیکته نوشته دکتر مصطفی تبریزی مراجعه کرده و مطالبی را گردآوری کردم و بعد از تجزیه و تحلیل مطالب به نتایج زیر رسیدم که ممکن است اشکالات درس ادبیات او به دلایل زیر باشد.

خلاصه یافته های اولیه

- 1- به علت اینکه مفهوم کلمه را نمی فهمند یا قبلاً نفهمیده اند
- 2- کلمات از جانب معلم درست تلفظ نمی شوند
- 3- وجود نقص شنوایی در دانش آموزان در هنگام نوشتن متن درسی و بی خبری معلم از وجود این نقص
- 4- به علت تراکم بیشتر دانش آموزان و نشنیدن صدای معلم
- 5- مناسب نبودن مکان دیکته
- 6- به علت مشکلات روانی
- 7- وجود حروف هم صدا
- 8- گفتن دیکته توسط معلم

10-ضعف بینایی

11-برخورد سرد و بد معلم پایه قبلی

12-عدم همکاری اولیا جهت کمک به دانش آموزان

13-عدم انگیزه‌ی کافی جهت نوشتن متن درسی

14-طول کشیدن زنگ متن درسی

15-فراموش کردن آوردن دفتر متن درسی

16-تشویق و اهداء جوایز به تعدادی از دانش‌آموزان و غافل شدن از بقیه‌ی آنها

17-جذاب نبودن زنگ متن درسی برای دانش‌آموزان

18-عدم توجه کافی به اصل آسان‌گیری و تکرار و مداومت در گفتن متن درسی

لازم به ذکر است که مشکل اساسی دانش‌آموز مورد مطالعه اختلال در حافظه دیداری می باشد.

پیشینه و یافته‌های دیگران: پیشینه‌ی پژوهش عبارت است از بررسی تحلیلی آثار صاحب‌نظران و پژوهشگران در یک موضوع خاص. از این رو، فعالیت‌های فکری (تحلیلی و انتقادی) است که طی آن پژوهشگر، متون و آثار موجود در زمینه‌ی پژوهش را شناسایی می‌کند و بر اساس یک الگوی مشخص و با در نظر داشتن هدف خاص پژوهش خود، آنها را بررسی، تحلیل و نقد می‌کند تا در راستای پژوهش خود از آنها استفاده کند. (پریرخ و فتاحی، ۱۳۸۴)

اصول و مبانی امل: مراحل آموزش نوشتن به پنج مرحله زیر تقسیم می شود:

-آموزش نوشتن غیر فعال (رونویسی) -آموزش نوشتن نیمه فعال (متن درسی)

-آموزش نوشتن فعال پایه دو (جمله سازی) انشا و انواع آن

مهارت متن درسی نویسی به معنی توانایی جانشین کردن صحیح صورت نوشتاری حروف، کلمات و جمله‌ها به جای صورت آوایی آنهاست. دانش‌آموزان باید به این مهارت دست یابند تا بتوانند بخوبی بین صورت تلفظی کلمه‌ها و حروف سازند آنها پیوند مناسبی برقرار کنند. دانش‌آموزان هنگام نوشتن متن درسی باید نکاتی را در باره صداهایی که بوسیله معلم در قالب کلمات و جمله‌ها بر زبان جاری می‌شود رعایت نمایند:

الف) آنها را خوب بشنوند + تشخیص دقیق کلمه + ادراک کلمه

ب) آنها را خوب تشخیص دهند + یادآوری و مجسم ساختن تصویر + بازشناسی کلمه صحیح در ذهن.

ج) آنها را درست بنویسند + نوشتن صحیح حروف سازنده کلمه + بازنویسی کلمه و توالی مناسب آنها.

متن درسی در اصطلاح پایه‌های دبیرستان دوره اول، به تبع دیگران چیزی نوشتن است. منظور آن است که مربی مطالبی را بیان می‌کند و دانش‌آموز آن را طبق ویژگی‌های نوشتاری تعیین شده در کتاب درسی بدون کم و کاست می‌نویسد. [عبدالرحمان صفاپور، ۱۳۷۹: ۲۱] همچنین اختلال زبانی به هر نوع نارسایی در بیان و ادراک شفاهی و مکتوب کلمه‌ها، جمله‌ها و پیامهای زبانی اطلاق می‌شود. اختلال زبانی برای دانش‌آموز مبتلا به آن در راه یادگیری و همچنین ارتباط با معلم و دیگر دانش‌آموزان موانع زیادی ایجاد می‌کند این اختلال مانند هر اختلال دیگری مانع شکوفایی و بالندگی استعداد طبیعی او شده، تلاش‌های تحصیلی وی را بویژه در درس فارسی، متن درسی، جمله نویسی و انشاء کم اثر می‌سازد. همچنین باعث انزوای اجتماعی دانش‌آموز شده موجبات بروز اختلالات رفتاری دیگری مثل اضطراب، پرخاشگری، افسردگی و غیره را فراهم می‌سازد.

اختلالات متن درسی نوعی از اختلالات زبان مکتوب یا نوشتاری است. عواملی که باعث می‌شوند دانش‌آموزان دچار این ضعف آموزشی شوند ناشی از: ۱- ضعف در عملکرد شنیداری ۲- ضعف در حافظه دیداری ۳- ضعف در عملکرد حافظه حرکتی است. ضعف در عملکرد شنیداری به دو صورت است برخی از دانش‌آموزان هنگام نوشتن متن درسی یک یا چند حرف را از کلمات مختلف حذف یا برعکس به آن اضافه می‌کنند. برخی دیگر آن چه را می‌شوند بصورت تحت الفظی می‌نویسند مثلاً لذت را به صورت لذت می‌نویسند یا صابون را به صورت سابون می‌نویسند.

در ضعف حافظه دیداری دانش آموزان نمی توانند صورت صحیح حروف الفبا یا شکل کلمه ها را که از توالی جروف ساخته می شود را در حافظه ی دیداری خود ثبت کنند و به یاد آورد مثلاً جنگل را نجگل بنویسند ضعف در حافظه حرکتی نیز به این صورت می باشد که برخی دانش آموزان از توانایی به خاطر آوردن حرکات لازم دست برای نوشتن نکته های زبان عاجز هستند و حتی حرکات دست را در نوشتن برخی کلمه ها به کلی فراموش می کنند. {زندی، ۱۳۷۹}

انتخاب راه حل (راه حل های پیشنهادی)

- 1- با توجه به بررسیهای به عمل آمده و جمع آوری اطلاعات از طرق مختلف اقدام به انتخاب راه حل های جدید خود نمودم -ارجاع دادن محمدحسین با معرفی نامه از طرف دبیرستان دوره اول به شنوایی سنجی برای حصول اطمینان از سلامت شنوایی
- 2-ارجاع دادن محمدحسین با معرفی نامه از طرف دبیرستان به پزشک متخصص چشم برای سالم بودن بینایی.
- 3-گفتن متن درسی و بدون لهجه بصورت شمرده و سلسیل و روان.
- 4-استفاده از رایانه برای تایپ کردن متن مورد نظر
- 5-تصحیح کردن دیکته توسط خود دانش آموز در حضور معلم و با استفاده از کتاب
- 6-از او خواستم در هنگام نوشتن متن درسی و به مفهوم کلمات توجه کند تا از این طریق نوع صدا را تشخیص دهد.
- 7-از او خواستم تا کلمات را تکرار کرده و هجی کند تا دقت او افزایش یابد
- 8-نشان دادن کلمات با تصاویر به وی
- 9-کامل کردن کلمات ناقص
- 10-هم گروه کردن او با دانش آموزانی که در درس متن درسی و قوی بودند.
- 11-ساختن جمله با کلمات
- 12-با صورت صحیح کلمات اشتباه نوشته شده در متن درسی و متنی در حد چند خط بنویسید
- 13-استفاده از کلمات هم خانواده
- 14-نشان دادن تصاویر به او برای تقویت حافظه دیداری و سوال کردن از محتوای همان تصاویر.
- 15-دادن بازخورد به کلمات صحیح به جای کلمات اشتباه او.
- 16-دادن برنامه درسی منظم

اجرای راه حل های انتخابی:

پس از جمع آوری راه حل های متفاوت از بین آنها چندین راه حل مناسب را انتخاب کرده و به اجرا در آوردم. در ابتدا سعی کردم هنگام گفتن متن درسی و هیچ لهجه ای نداشته باشم. همچنین نامه هایی را که محمدحسین از طرف شنوایی سنجی و بینایی سنجی آورده بود را مورد بررسی قرار دادم در هیچ کدام از دو موارد فوق مشکلی وجود نداشت. ازمحمدحسین خواستم اگر در منزل به رایانه دسترسی دارد هر شب متنی را انتخاب کرده و بدون غلط با حضور اولیای خود آن متن را تایپ کند تا با استفاده از صفحه کلید حروف در ذهن او ماندگار شود. همچنین در کلاس کلماتی را نوشته و صداهایی از آن کلمات را جال خالی گذاشتم و به او دادم تا کامل کند مثلاً کلمه تعطیلات تع-یلات. همچنین از او خواستم که در هنگام نوشتن کلمات به مفهوم آنان نیز توجه کرده تا از این طریق اشتباهات او به حداقل برسد و از او خواستم که از این به بعد تا مدتی متن درسی یش را خود با استفاده از کتاب تصحیح کند و چندین بار این کار در کلاس انجام شد و فکر می کنم نتیجه ی خوبی نیز در برداشت درهر جلسه تعدادی محدود از کلماتی را که اشتباه نوشته بود در دفتری یادداشت کرده و از او می خواستن تا با آن جمله بسازد و کلماتی را که در متن درسی و اشتباه می نوشت را به صورت صحیح در کیسه کاغذ نوشته و از او خواستم که با آن ها یک متن کوتاه در چند سطر بنویسید. گاهی اوقات کلماتی را به او می دادم و از او می خواستم که هم خانواده های آن کلمات را برای تکلیف نوشته و به کلاس بیاورد و برای تشویق او به انجام این نوع تکالیف، آن ها را تا مدتی به دیوار کلاس نصب می کردم.

از والدین او خواستم که در منزل تصاویری را به او نشان داده و بعد از مدتی زمان کوتاهی محتوای آن تصاویر را از او بپرسند تا از این طریق به حافظه ی دیداری او کمک شود و مدتی نیز برای ترغیب کردن او به انجام تکالیف متفاوت و علاقه مند شدن او به درس متن درسی ء به جای نمره دادن به کلمات اشتباه به تعداد کلمات صحیح که نوشته بود نمره می دادم و این امر خود به یادگیری بیشتر انجامید.

گرد آوری اطلاعات(شواهد ۲)

پس از اجرای راه حل های ذکر شده شور و شوق عجیبی برای یادگیری در او مشاهده می شد و کسی که قبلاً از ساعت درس متن درسی ء فراری بود حالا مشتاقانه منتظر زنگ متن درسی ء می باشد و حتی خود پیش قدم برای گفتن متن درسی ء بود . اولیای او نیز بعد تغییر چنین رفتاری و بررسی نمرات او به دبیرستان آمدند و از من تشکر کردند که کیمیا خیلی تغییر کرده و تکالیف خود را با دقت انجام می دهد و در موقع نوشتن متن درسی ء شب اشتباهات کمتری دارد . در کل همه ی راه حل های ارائه شده به نظر مفید واقع شد و نمرات متن درسی ی او سیر صعودی از خود نشان داد و از پیشرفت خوبی برخوردار شد.

جدول مقایسه ی نمرات درس املای محمدحسین

نمره	تاریخ
۸	۹۹/۷/۱۹
۸	۹۹/۰۸/۱۰
۱۲	۹۹/۰۸/۱۷
۱۴	۹۹/۰۹/۰۸
۱۵	۹۹/۹/۱۵
۱۵	۹۹/۹/۲۲

نتیجه یک ترم کار با محمد حسین (چون سال تحصیلی دوم ترم می باشد و امتحانات ترم اول دیماه و ترم تمام می شود و ترم دوم از بهمن تا خرداد ماه سال بعد می باشد)

ارزیابی تاثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

با توجه به اطلاعات بدست آمده به این نتیجه رسیدم که راه حل های به کار رفته موفق بوده چون تحولی بزرگ در محمدحسین ایجاد شد و مشکلی را که از سال بدو ورود به مدرسه با آن روبرو بود تقریباً توانست برطرف کند. اعتماد به نفس او بالا رفت و اضطراب و ترس او از درس متن درسی ء برطرف شد . بیشتر به انجام تکالیف محوله علاقمندی نشان داد و باعث شد شور یادگیری در دروس دیگر نیز در او افزایش یافت چرا که در دروسهای دیگر نیز نمرات بهتری کسب کرد و دانش آموزان دیگر کلاس نیز که از نزدیک شاهد این رشد و پیشرفت بودند نیز بیشتر به انجام تکالیف و درس از خود واکنش و علاقه نشان دادند . بطور کلی جو کلاس تغییر کرد و روابط دوستی بین محمدحسین و دیگر دانش آموزان قویتر شد و من نیز این راه حل ها را برای همکارانم توضیح دادم و از آنان خواستم اگر با مشکلی مثل این روبرو شدند می توانند از این راه حل ها یا مشابه آن استفاده کنند. همچنین مدیریت محترم مدرسه که کم و بیش از پیشرفت محمدحسین آگاه بود واکنون شاهد بهبود وضعیت وی چه از لحاظ درسی و چه از لحاظ اجتماعی شده بوداز این جانب تشکر و قدر دانی نمود که اظهارات ایشان در پایان در قسمت پیوست ها آمده است. محمدحسین در ترم بهمن همین سال جاری تلاشش بیشتر کرده و با پیشنهاد بنده هر کاغذ نوشته ای و یا مجله ای بدست می آورد سعی می کند از روی آن بخواند و بنویسد.

نتیجه گیری:

کار یک معلم در زمینه ی استفاده از روش های مختلف تدریس را می توان به کار یک نقاش تشبیه کرد. همان طور که یک نقاش برای ترسیم و خلق یک تابلوی نقاشی از رنگ های مختلف استفاده می کند. هرگاه لازم باشد، آنها را درهم می آمیزد تا اثر هنر خود را به بهترین شکل ممکن به وجود آورد. یک معلم هم پس از آشنایی با اصول و مراحل اجرای الگوهای گوناگون تدریس در عمل و هنگام ارائه ی درس می تواند با تشخیص موقعیت و توجه به توانایی های دانش آموزان و بر حسب نوع مفهوم، ترکیبی از الگوهای مختلف تدریس را به کار برد.

اقدام پژوه در این طرح تلاش می‌کند با استفاده از روش‌ها و راه‌حل‌های مختلف برای بهبود وضعیت دانش‌آموزان در اشکالات درس ادبیات رایج، به ویژه تقویت حافظه‌ی دیداری گام بردارد. در این راستا سعی می‌کند به علائق دانش‌آموزان توجه نماید. به ویژه به روش‌هایی که با بازی و مسابقه همراه بود؛ تا با ایجاد علاقه در دانش‌آموزان آنان را به فعالیت واداشته و آموزش درس متن درسی را برایشان، جذاب و شیرین کند.

از موارد ذکر شده می‌توان به نتایج زیر اشاره داشت:

-محمدحسین توانست در درس متن درسی به خوبی پیشرفت کند

-ارتباط او با دوستانش قویتر شد

-وی به خودباوری رسیده بود و اعتماد به نفس زیادی پیدا کرده بود

-والدین محمدحسین از بهبود مشکلات درس ادبیات ارضایت پیدا کردند

-زمینه رشد دیگر دانش‌آموزان نیز فراهم شد

همواره باید برخورد و رفتارهای کودکان را زیر نظر داشته باشیم و اگر در مواقعی مشکل یا اختلالی حس کردیم باید هر چه سریعتر در پی حل این مسئله بر آییم

چند پیشنهاد برای درمان مشکلات درس ادبیات دانش‌آموزان:

پیشنهاد و راهکارها

الف) به مسئولان محترم پیشنهاد می‌گردد:

با توجه به اهمیت روش صحیح و مناسب آموزش متن درسی که اقدام پژوه در این پژوهش به آن اشاره کرد برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت متن درسی برای معلمان ضرورت دارد و چه بهتر که از اساتید و بزرگوارانی که به این درس توجه دارند؛ دعوت به عمل آید تا بیش از این شاهد افت عملکرد دانش‌آموزان در این درس نباشیم و با توجه به تغییر کتب درسی ادبیات دوره‌ی راهنمایی، آیین‌نامه‌های ارزیابی و تصحیح متن درسی نیاز به تغییر و بازنویسی دارد.

مسئولان و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش توجه به این درس و مشکلات آن را در دستور کار خویش قرار دهند. مدیران مدارس به درس متن درسی اهمیت بدهند و تدریس آن را طبق خواسته‌ی مؤلفان کتب درسی تنها به معلمان متخصص این رشته بسپارند. برگزاری جشنواره‌های الگوی برتر تدریس برای درس متن درسی، گامی مؤثر در جهت تحقق اهداف آموزش این درس است. امید است با پیگیری مسئولین و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت این نقیصه‌ها و کمبودها برطرف گردد.

ب) به همکاران گرامی توصیه می‌شود:

همکار ارجمند و گرامی، معلم اندیشه‌ورز، خلاق و دارای فکر و اندیشه‌ی جدید و به روز است. او متناسب با شرایط کلاس خود، روش‌های سنتی را تغییر می‌دهد و به اصلاح آن‌ها می‌پردازد تا به روش مطلوب دست یابد. در آموزش متن درسی این معلم است که باید با توجه به وضعیت دانش‌آموزان کلاس، به گزینش راهکارهای مناسب برای آموزش مهارت‌های درس ادبیات و پیشرفت دانش‌آموزان اقدام کند. آنچه افکار و اندیشه‌های قدرتمند معلمان خلاق می‌کند، هیچ قاعده و قانون آموزشی توانایی آن را ندارد.

پ) به اولیای ارجمند پیشنهاد می‌گردد:

باید توجه داشت دانش‌آموزانی را که در انجام تکالیف یا نوشتن متن درسی دچار مشکل هستند و به راحتی دچار حواس‌پرتی می‌شوند و در موقع نوشتن دچار اضطراب می‌گردند، نباید به دست فراموشی سپرد. واکنش‌های نامناسب از طرف شما والدین محترم باعث تنفر از مدرسه و رفتار ضد اجتماعی می‌شود. والدین عزیز با صبر و حوصله و همکاری با دانش‌آموزان، می‌توانند از بروز بسیاری مشکلات جلوگیری کرده و شاهد پیشرفت نونهالان خود باشند.

ت) دانش‌آموزان برای درست انجام دادن کارها باید مورد تحسین و تشویق قرار گیرند

ث) استفاده از روشهای متنوع تدریس حین گفتن متن درسی

ج) آگاهی از دلیل اصلی بروز مشکل

چ) گفتن کلمات و جملاتی که دانش آموز حداقل امکان آنها را می‌تواند بنویسد

منابع و مأخذ

صفاریور، عبدالرحمن، راهبردهای آموزش مهارت زبان فارسی، دوم دبیرستان، تهران، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزش، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۸.

زندى، بهمن، روش تدریس زبان فارسی در دوره ی دبیرستان، تهران، سمت، ۱۳۷۹

قاسمی پویا، اقبال، راهنمای پژوهش در عمل، تهران، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش (۱۳۸۸)

مجله رشد ادبیات، برای دانشجویان تربیت معلم و کارشناسان آموزشی، دوره شانزدهم، بهمن ماه ۱۳۹۵